19/06/2020

«Ευαγγελικόν Ήθος» στα ΚΣΤ΄ Παύλεια

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Στο πλαίσιο των ΚΣΤ΄ Παυλείων, την Παρασκευή 19 Ιουνίου το πρωί, στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικοδήμου του Βεροιέως και των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Βεροίας, πραγματοποιήθηκε όπως κάθε χρόνο η ημερίδα Πνευματικών με θέμα: «Ευαγγελικόν Ήθος».

Στην αρχή χαιρετισμό απηύθυνε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων, ο οποίος στο τέλος απένειμε και τα αναμνηστικά των ΚΣΤ΄ Παυλείων.

Στην ημερίδα ομίλησαν ο οσιολογιώτατος Ιερομόναχος π. Λου-κάς Γρηγοριάτης και ο Αρχιερατικός Επίτροπος Αμυνταίου της Ιεράς Μητροπόλεως Φλωρί-νης, Πρεσπών και Εορδαίας πανοσιολογιώτατος Αρχι-μαν-δρίτης π. Σεβαστιανός Τοπάλης.

Την εκδήλωση παρουσίασε ο Αρχιερατικός Επίτροπος Βεργίνης και προϊστάμενος του Ιερού Ναού Αρχιμ. Ιερεμίας Γεωργαλής.

© Antonios IMBNK

© Antonios IMBNK

© Antonios IMBNK

Ο χαιρετισμός του Σεβασμιωτάτου:

Γιά μία χρονιά ἀκόμη εὑρισκό-μεθα σήμερα ἐπί τό αὐτό στόν ἱερό ναό τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης καί ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Βεροιέως πού φιλοξενεῖ καί φέτος, ὅπως καί τά προηγούμενα χρόνια, τήν Ἡμερίδα τῶν πνευματικῶν τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως.

Γιά μία ἀκόμη φορά εὐχαριστοῦμε καί δοξάζουμε τόν Θεό γιατί, παρά τίς δυσκολίες πού μᾶς δημιούρ-γησε ἡ πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ, ἔχουμε τή δυνατότητα νά πραγ-μα-τοποιήσουμε τόσο τίς Ἡμερίδες ὅσο καί τό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μη-τροπόλεώς μας στό πλαίσιο τῶν ΚΣΤ΄ Παυλείων, διοργανώσεις οἱ ὁποῖες εἶναι ὠφέλιμες γιά ὅλους μας, γιατί μᾶς ἐνισχύουν καί μᾶς στηρίζουν στό ἔργο μας, πού εἶναι ἀσφαλῶς ἡ διακονία τῶν πιστῶν γιά τή σωτηρία τους διά τῆς

χάρι-τος τοῦ Θεοῦ.

Ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ βεβαίως ἐνεργεῖ δι᾽ ὅλων τῶν ἱερῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, ἐνεργεῖ ὅμως ἰδιαιτέ-ρως διά τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, στό ὁποῖο ὑπάρ-χει, θά μπορούσαμε νά ποῦμε, μεγαλύτερη προσωπική συμμετο-χή τοῦ πιστοῦ, ἀλλά καί τό μυστή-ριο διά τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος ἀποκαλύπτεται ἐν ταπεινώσει ἐνώ-πιον τοῦ Θεοῦ, καί μέσα στό ὁποῖο κάθε ψυχή ξεχωριστά καθο-δηγεῖται ἀνάλογα μέ τίς πνευ-μα-τικές της ἀνάγκες καί ἰδιαιτερότη-τες. Γι᾽ αὐτό καί τό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως εἶναι πολύ σημαντικό καί γιά τόν κάθε ἄν-θρωπο ἀλλά καί γιά τήν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία πάντοτε ἔδιδε τήν πρέπου-σα βαρύτητα καί προσοχή στό ἔργο τοῦ πνευματικοῦ.

Οἱ λόγοι τοῦ πρωτοκορυφαίου ἀπο-στόλου Παύλου πρός τούς πρεσβυ-τέρους στήν Ἔφεσο, μέ τούς ὁποίους τούς καλοῦσε νά θυμοῦ-νται πάντοτε τήν προσωπική καθο-δήγησή τους ἀπό τόν ἴδιο, τή σπουδαιότητα τῆς ὁποίας ἐκφράζει λέγοντας ὅτι τούς συμβούλευε «μετά δακρύων». «Γρηγορεῖτε», τούς λέει, «μνημονεύοντες ὅτι τριε-τίαν νύκτα καί ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετά δακρύων νουθε-τῶν ἕνα ἕκαστον».

Καί δέν ὑποδηλώνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος μόνο τή σημασία καί τήν ἀναγκαιότητα τῆς προσωπικῆς κα-θοδηγήσεως τοῦ κάθε πιστοῦ, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται κατ᾽ ἐξο-χήν μέσα στό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, μέσα στό περιβάλ-λον τῆς θείας χάριτος, ἀλλά καί ὑπο-γραμμίζει τή σημασία πού πρέ-πει νά δίδουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, στούς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία μᾶς ἐμπιστεύ-θηκε τή διακονία αὐτή τοῦ πνευ-μα--τικοῦ, γιά τό ἔργο αὐτό. Διότι στή διακονία αὐτή, ἴσως περισ-σό-τερο ἀπό κάθε ἄλλη, ἔχει ση-μασία καί ἡ ὅλη πνευματική ὑπό-σταση τοῦ πνευματικοῦ.

Γι᾽ αὐτό καί, καθώς τό γενικό θέ-μα τῶν φετινῶν ΚΣΤ΄ Παυλείων εἶ-ναι «Εὐαγγέλιο καί ἦθος κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο», ἐπιλέξαμε ὡς θέμα τῆς σημερινῆς Ἡμερίδος τῶν πνευματικῶν τό «Εὐαγγελικό ἦθος».

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος στόν πολύ γνωστό λόγο του εἰς τήν εἰς πρεσβύτερο χειροτονία του λέ-γει: «Καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον, εἶτα καθᾶραι· σοφισθῆναι, καί οὕτω σοφίσαι· … ἐγγίσαι Θεῷ, καί προσα-γαγεῖν ἄλλους· ἁγιασθῆναι, καί ἁγιά-σαι».

Κανείς βεβαίως δέν μπορεῖ νά ἰσχυ-ρισθεῖ ὅτι πληροῖ ὅλες αὐτές τίς προϋποθέσεις ἤ ὅτι ἔχει φθάσει σέ ὑψηλό βαθμό καθάρσεως, ἁγια-σμοῦ καί προσεγγίσεως τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἱερός πατήρ δέν ἐννοεῖ, ἄλλω-στε, αὐτό. Ἐννοεῖ ὅμως αὐτό πού δηλώνει καί τό θέμα τῆς Ἡμερίδος μας. Ἐννοεῖ ὅτι ὁ πνευματικός, γιά νά ἔχει τό εὐαγγελικό ἦθος πού ἀπαιτεῖται καί εἶναι ἀναγκαῖο γιά τή διακονία του, θά πρέπει πρω-τί-στως νά ἀγωνίζεται γιά τήν προ-σωπική βίωση τοῦ Εὐαγγελίου.

Καί ἄν αὐτή εἶναι οὕτως ἤ ἄλλως μία αὐτονόητη προϋπόθεση γιά τόν κάθε κληρικό, γιά τόν κάθε ἱερέα, διότι διαφορετικά ποιά εἶναι ἡ θέση του μέσα στήν Ἐκκλησία καί ποιά εἶναι ἡ εὐθύνη του ἔναντι τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωσε τό μέγα χάρισμα τῆς ἱερωσύνης, εἶναι ἀκόμη πιό σημαντική προϋπόθεση γιά ἕναν πνευματικό.

Μπορεῖ, βεβαίως, ἐμεῖς νά μήν εἴμεθα σέ κατάσταση νά προβάλ-λουμε τόν ἑαυτό μας ὡς πρότυπο πρός μίμηση, ὅπως κάνει ὁ ἀπό-στο-λος Παῦλος, ὁ ὁποῖος μᾶς προτρέ-πει νά γίνουμε μιμητές του, ὅπως ἐκεῖνος τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά αὐτό δέν σημαίνει ὅτι ὁ λόγος μας, ἡ ἀναστροφή μας, ἡ ζωή μας δέν ἀποτελοῦν πρότυπο γιά τούς ἀν-θρώπους γύρω μας καί πολύ περισ-σότερο γιά ὅσους μᾶς ἐμπιστεύ-ονται τήν ψυχή τους.

Γι᾽ αὐτό καί ἡ προσωπική βίωση τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ἀπαραίτητη καί χρήσιμη γιά πολλούς λόγους.

Στό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολο-γήσεως ἐνεργεῖ ἀσφαλῶς ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος δέν ἐμποδίζεται ἀπό τήν τυχόν ἀναξιότητα τοῦ πνευ-ματικοῦ. Ὅμως ὁ πνευματικός ὁ ὁποῖος ἀγωνίζεται γιά νά ζεῖ σύμ-φωνα μέ τό Εὐαγγέλιο καί νά ἁγιά-ζεται, αὐτός εἶναι περισσότερο δε-κτι-κός τῆς χάριτος καί τοῦ φω-τισμοῦ τοῦ Θεοῦ καί μπορεῖ νά βοη-θήσει οὐσιαστικότερα τόν ἐξομο-λογούμενο.

Ὁ προσωπικός πνευματικός ἀγώ-νας προσφέρει στόν πνευματικό καί πολλές ἐμπειρίες ἀπαραίτητες γιά τήν ἐξομολόγηση. Γιατί, ὅπως δέν μπορεῖς νά προπονεῖς ἕναν ἀθλητή, ἐάν δέν γνωρίζεις τό ἄθλη-μα, καί ὅπως δέν μπορεῖς νά δίνεις ὁδηγίες γιά μία διαδρομή πού δέν ἔχεις κάνει, ἔτσι δέν μπο-ρεῖς νά βοηθήσεις τόν προσερχό-μενο στό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξο-μολογήσεως ἀναζητώντας στήριξη καί βοήθεια στόν πνευματικό του ἀγώνα, ἐάν δέν ἔχεις ἀνάλογη πεί-ρα. Δέν εἶναι ἄλλωστε τυχαῖο τό γεγονός ὅτι πολλοί ἀπό τούς μεγά-λους καί φημισμένους πνευμα-τι-κούς καί Ἁγιορεῖτες Γέροντες χρη-σιμοποιοῦσαν παραδείγματα ἀπό τή δική τους ζωή καί ἀπό πειρα-σμούς πού ἀντιμετώπισαν γιά νά ἐνθαρρύνουν τούς ἀνθρώπους πού ἐξομολογοῦντο.

Τό παράδειγμα τοῦ πνευματικοῦ πού βιώνει τό Εὐαγγέλιο εἶναι, ὅπως εἴπαμε καί

προηγουμένως, ἡ πιό εὔγλωττη καθοδήγηση γιά τά πνευματικά του παιδιά, ἐνῶ τό ἀντίθετο, ἡ ἔλλειψη δηλαδή προ-σωπικῆς βιώσεως τοῦ Εὐαγγελίου, ἀκυρώνει πολλές φορές καί τήν πιό ἐμπνευσμένη καθοδήγηση καί μάλιστα μέ τόν χειρότερο τρόπο.

Τό δεύτερο στοιχεῖο πού θά πρέ-πει νά χαρακτηρίζει τόν πνευμ-α-τικό εἶναι ἡ μελέτη τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας καί ἡ γνώση σχε-τικά μέ τά θέματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς καί τῆς ἁμαρτίας.

Ἡ ἐξομολόγηση δέν εἶναι βέβαια δικαστήριο, ἀλλά ἡ ἐμπειρία καί ἡ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν πατέρων ἔχει θεσπίσει κανόνες πνευματικούς, οἱ ὁποῖοι συμβάλ-λουν στή θεραπεία τῶν τραυμάτων τῆς ἁμαρτίας καί στήν ἀποκατά-σταση τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ πνευμα-τι-κός ἐπομένως ἔχει χρέος νά τούς γνωρίζει καί νά τούς μελετᾶ καί νά τούς ἐφαρμόζει, ἀνάλογα μέ τήν περίπτωση καί τό πρόσωπο πού ἔχει ἐνώπιόν του. Δέν μπορεῖ οὔτε νά αὐτοσχεδιάζει οὔτε νά αὐθαι-ρετεῖ, διότι τό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως δέν τό τελεῖ ἐν ὀνό-ματί του ἀλλά κατ᾽ ἀνάθεση τοῦ Ἐπισκόπου καί κατ᾽ ἐντο-λή τοῦ Κυρίου μας.

Ἄρα δέν μπορεῖ νά ἀποφασίζει μόνος του τί εἶναι ἁμαρτία καί πῶς θεραπεύεται, ὅπως κανένας ἰατρός δέν γνωματεύει ἐρήμην τῶν ἐγχει-ριδίων τῆς ἐπιστήμης του, οὔτε δίδει φαρμακευτική ἀγωγή διαφο-ρε-τική ἀπό τή συνιστώμενη.

Ὁ πνευματικός ἀσφαλῶς διαθέτει καί κρίση καί γνωρίζει τήν ἰδιαιτε-ρότητα κάθε ψυχῆς, ὥστε νά προ-σαρμόζει κατάλληλα κατά περί-πτωση τήν πνευματική θεραπεία, ἀλλά θά πρέπει νά τό κάνει πά-ντοτε μέ γνώση καί μελέτη τῶν ἱερῶν κανόνων.

Τό τρίτο στοιχεῖο πού πρέπει νά χαρακτηρίζει τόν πνευματικό εἶναι ἡ μελέτη καί ἡ γνώση τῆς ψυχῆς καί τῆς ἀνθρωπίνης ψυχολογίας. Κάθε ἄνθρω-πος εἶναι μοναδικός, εἶναι διαφορετικός ἀπό κάθε ἄλ-λον, καί ὁ πνευματικός, ἐάν θέλει νά τόν βοηθήσει οὐσιαστικά, θά πρέπει νά μπορεῖ νά τόν ψυχολο-γήσει, νά κατανοήσει τίς ἰδιαιτερό-τητές του, τίς ἀδυναμίες του, τίς συνθῆκες τῆς ζωῆς του. Δέν μπορεῖ ὁ πνευματικός νά ἀντιμετωπίζει ὅλους τούς ἀνθρώπους μέ τόν ἴδιο τρόπο. Τό «τοῖς πᾶσι γέγονα τά πάντα» τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἰσχύει καί στήν περίπτωση τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως. Ὁ πνευμα-τικός ἔχει εὐθύνη γιά κάθε ψυχή πού προσέρχεται στό ἱερό μυστή-ριο, καί γι᾽ αὐτό θά πρέπει νά εἶναι ἰδιαίτερα προσεκτικός σέ ὅσα λέει, ὥστε νά μήν βλάψει ἀντί νά ὠφε-λήσει τόν ἄνθρωπο, νά μήν τόν ἀπομακρύνει ἀπό τόν Θεό ἀντί νά τόν βοηθήσει νά τόν προσεγγίσει.

Ἡ ἰδιαιτερότητα κάθε ψυχῆς πού μᾶς ἐμπιστεύεται καί ἀποκαλύ-πτεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μέσα στό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολογή-σεως εἶναι κάτι μοναδικό, τό

ὁποῖο καί θά πρέπει νά σεβόμεθα ὄχι μόνο θεωρητικά ἀλλά καί πρακτι-κά. Ὁ σεβασμός στόν κάθε ἄνθρω-πο εἶναι ἀναγκαῖος, ὅποιος καί ἄν εἶναι αὐτός. Δέν μποροῦμε οὔτε καί στό ἐλάχιστο νά δώσουμε στόν ἄνθρωπο τήν ἐντύπωση ὅτι δέν τόν ἀντιμετωπίζουμε μέ σεβασμό, δέν ἀκοῦμε ὅσα ἐξομολο-γοῦ-νται καί δέν δίδουμε τήν ἀπαραίτητη προσοχή. Δέν ἔχει σημασία πῶς μᾶς φαίνονται ἐμᾶς ὅσα λέγει ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἀλλά πῶς τά αἰσθάνεται ὁ ἴδιος. Μποροῦμε, βε-βαίως, νά τοῦ ποῦμε στό τέλος τή γνώμη μας γιά ὅσα ἀκούσαμε, ἄν χρειάζεται, ἀλλά ἀφοῦ πρῶτα τά ἀκούσουμε προσεκτικά.

Γι᾽αὐτό εἶναι ἀνάγκη καί νά μελε-τοῦμε καί νά προσευχόμεθα ἐπι-καλούμενοι τόν φωτισμό καί τήν ἐνίσχυση τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ γιά νά ἐπιτελέσουμε τό μυστήριο. Δέν μποροῦμε νά τό παίρνουμε ἐπιπό-λαια οὔτε σάν μία ρουτίνα.

Θά πρέπει νά προετοιμαζόμεθα κατάλληλα γιά τό ὑψηλό αὐτό λει-τούργημα τοῦ πνευματικοῦ, ἀλλά καί νά συναισθανόμεθα τήν εὐθύ-νη πού ἔχουμε γιά κάθε ψυχή πού μᾶς πλησιάζει.

Θά πρέπει ἀκόμη νά μελετοῦμε γιά νά γνωρίζουμε πῶς θά ἀντι-με-τωπίσουμε τά παιδιά, τούς νέους, τά ζευγάρια καί ὅλες τίς ἄλλες περιπτώσεις ἀνθρώπων πού μπο-ρεῖ νά συναντήσουμε, πού μπορεῖ νά προσέλθουν στό μυστήριο. Δέν εἶναι δυνατόν νά φερόμεθα σέ ὅλους μέ τόν ἴδιο τρόπο, γιατί ὁ καθένας ἔχει τίς δικές του ἀπαι-τήσεις καί ἀνάγκες, καί ἐμεῖς ἔχου-με χρέος νά βοηθήσουμε ὅλες τίς ψυχές πού ἔρχονται στό μυστήριο. Χρειάζεται νά εἶναι ἐμφανής ἡ ἐπιείκεια καί ἡ ἀγάπη μας γιά τήν ψυχή, ὥστε νά κατανοεῖ ὁ ἄν-θρωπος ὅτι ὅσα λέγονται δέν τίπο-τε ἄλλο παρά ἡ προσπάθειά μας νά τόν βοηθήσουμε σέ αὐτό πού καί ὁ ἴδιος ἐπιζητᾶ προσερχόμενος στήν ἐξομολόγηση, τήν ἄφεση καί τή σωτηρία.

Καί γνωρίζουμε ἀπό τήν ἐμπειρία ὅτι μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ ἐπιτε-λοῦ-νται θαύματα μέσα στό μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, ἐπιτε-λοῦνται ἀναστάσεις νεκρῶν ψυ-χῶν. Καί αὐτές εἶναι τό πρῶτο καί μεγαλύτερο θαῦμα πού συμβαίνει. Αὐτό τό «νεκρός ἦν καί ἀνέζησε, ἀπο-λωλώς ἦν καί εὑρέθη» τοῦ Εὐ-αγγελίου, τό βλέπουμε νά ἐπανα-λαμ-βάνεται μέσα στήν ἐξομολό-γηση.

Αὐτό τό θαῦμα καλούμεθα ἀπό τόν Θεό νά διακονήσουμε καί ἐμεῖς ἤ μᾶλλον νά γίνουμε συνεργοί του. Καί γι᾽ αὐτό θά πρέπει νά τό προ-σεγ-γίζουμε καί νά τό διακονοῦμε μέ φόβο Θεοῦ καί μέ ἀγάπη γιά τόν ἄνθρωπο, ὥστε νά βοηθοῦνται καί νά καθοδηγοῦνται οἱ ψυχές στή σωτηρία. Γιατί κάθε ψυχή ἔχει ἀνεκτίμητη ἀξία καί γιά τήν κάθε μία θά δώσουμε λόγο στόν Θεό πού μᾶς τήν ἐμπιστεύθηκε.

Μέ αὐτές τίς ταπεινές σκέψεις θά ἤθελα νά σᾶς καλωσορίσω ὅλους καί νά σᾶς εὐχαριστήσω γιά τή διακονία αὐτή πού προσφέρετε στήν Ἐκκλησία, νά

καλωσορίσω ὅμως καί νά εὐχαριστήσω ἀπό καρ-δίας τούς δύο ὁμιλητές μας, πού μέ πολλή καλωσύνη ἀνταποκρίθηκαν στήν πρόσκληση τῆς Ἱερᾶς μας Μη-τροπόλεως καί, παρά τά προ-βλή-ματα τῆς περιόδου αὐτῆς, εἶναι σήμερα ἀνάμεσά μας.

Καλωσορίζω καί εὐχαριστῶ τόν ὁσιολογιώτατο ἱερομόναχο π. Λου-κᾶ Γρηγοριάτη, πού ἔκανε τόν κόπο νά ἐξέλθει τοῦ Ἁγίου Ὄρους γιά νά ἔλθει σήμερα στή Βέροια, καί τόν πανοσιολογιώτατο ἀρχι-μαν-δρίτη π. Σεβαστιανό Τοπάλη, ἀρχιερατικό ἐπίτροπο Ἀμυνταίου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φλωρί-νης, Πρεσπῶν καί Ἐορδαίας, πού θά μᾶς μιλήσουν ἐπάνω στό θέμα τῆς Ἡμερίδος μας.

Τούς εὐχαριστῶ καί πάλι θερμά.

ΠΛΗΡΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΕΔΩ